

VÝROBA

Výroba = je premena výrobných vstupov (práca, pôda, kapitál) na výrobné výstupy (tovary a služby).

VSTUPY

Práca = (definícia str. 31)

- dopyt po práci závisí od – množstva a štruktúry kapitálu firmy
 - technológie

Nezamestnanosť – prirodzená = počet voľných miest je približne rovnaký ako počet nezamestnaných

- frikčná – vzniká pri migrácii pracovných síl
- štruktúrna – vzniká, keď kvalifikačná štruktúra voľných pracovných síl (nezamestnaných) nezodpovedá požiadavkám na ponúkané miesta
- sezónna – vzniká v odvetviach, ktoré majú sezónny charakter
 - neprirodzená – ak počet voľných miest je menší ako počet voľných miest

Miera nezamestnanosti = miera nezamestnanosti je podiel nezamestnaných z celkového počtu všetkých práceschopných obyvateľov

Odbory – ich úlohou je obhajovať záujmy pracujúcich a usilovať sa zlepšiť ich pracovné a mzdové podmienky

- na celoštátnej úrovni rokujú s vládou a zástupcami zamestnávateľov (tripartita), výsledkom je generálna dohoda
- na úrovni podnikov jedajú s managementom, výsledkom je kolektívna zmluva

Pôda

- jej ponuka je takmer konštantná
- pôdu možno – obrábať (pridať prácu a kapitál)
 - prenajať
 - predat' (za akú cenu?)

Kapitál = (definícia, str. 36)

Akumulácia kapitálu = (definícia str. 36/7)

Formy kapitálu

- kapitálové statky – stroje, nástroje a iné výrobky používané pri ďalšej výrobe
- technológie
- peniaze – úspory = iba potenciálny kapitál

- investované peniaze = reálny kapitál

Investície

- nákup technológií, strojov, práce, prírodných zdrojov... atď a vytvorenie vlastného výrobného podniku
- nákup akcií
- požičanie peňazí podniku
- požičanie peňazí banke

Za každý vstup sa platí odmena tomu, kto ho poskytne (spomeň Sayov zákon trhu).

Mzda = odmena za prácu

- časová – ...
- úkolová - ...

- nominálna - ...
- reálna - ...

Životnú úroveň určuje úroveň reálnych miezd.

Platí, že

- ak sú ceny stále, potom každé zvýšenie nominálnych miezd znamená aj zvýšenie reálnych miezd a naopak
- ak sú pevne stanovené nominálne mzdy (mzdová regulácia), potom každé zníženie cien znamená zvýšenie reálnych miezd a naopak

Renta = odmena za pôdu

Jej výška závisí od kvality a lokality, v ktorej sa pôda nachádza.

(Rozdiel medzi rentou a nájomným!)

Zisk = odmena za kapitál

= (definícia, str. 38)

- hrubý - ...
- čistý – po odrátaní odvodov a daní

VÝSTUPY

Hmotné – a) poľnohospodárstvo a jeho produkty

primárny sektor

b) priemysel a jeho produkty

sekundárny sektor

Nehmotné – c) spotrebné a obslužné služby

terciárny sektor

d) informácie

kvarciárny sektor

Starovek a stredovek - ťažiskom ekonomiky je primárny sektor

Novovek – ťažiskom sa stáva sekundárny sektor

19. storočie – začína sa rozvíjať terciárny sektor

Po druhej svetovej vojne – väčšina produkcie v terciárnom sektore, ale hybnou silou sa stáva kvarciárny sektor (u nás až po r. 1989)